

༡༣། གཅོད་བཀའ་ཚམས་ཆེན་མོའི་ས་བཅད་བཞུགས་སོ། །

༡༣། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། བདུད་ཀྱི་གཅོད་ཡུལ་བཀའ་ཚམས་ཆེན་པོ་
འདི་ལ་གསུམ་ལས། གྲང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་དང་། མཚུགས་ལོ། བོང་མ་ལ་གསུམ། མི་སྤྱུ་ཕྱག་
འཚལ་བ། མཚན་བསྟན་པ་གཅོད་ཀྱི། མདོར་ལག་ལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། བགཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་བདུད་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། འདི་ལ་གསུམ་བདུད་བཞི་བྱེ་བྱག་ཏུ་བསྟན་པ་
དང་། དཔེས་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའོ། ཐོག་མ་ལ་བཞི། ཐོག་ས་བཅས་ཀྱི་
བདུད། ཐོབས་མེད་ཀྱི་བདུད། དག་འཁྱོད་ཀྱི་བདུད། སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་དོ། འདྲ་པོལ་གཉིས།
བདུད་རང་ལས་ཐོག་ས་བཅས་བྱུང་བ་དོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ངོ་བོ་སྟོང་གཞུགས་ནི་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །
ཐོག་ས་མེད་ལ་གཉིས། བྱུང་ཐོག་ས་མེད་ཆོར་དོས་བཟུང་བ་དང་། རྟོག་ས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཤུལ་བས་རང་གྲོལ་དུ་
བསྟན་པའོ། འདྲ་པོལ་གཉིས། མདོར་ལག་འཁྱོད་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། འདི་ལ་
གཉིས། ཐུན་མོང་དང་། མཚོགས་ལོ། འདྲ་པོལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་གཉན་སར་འཕྲེལ་ལ་ཆགས་ན་ལམ་
བདུད་ཡིན་པ་དང་། མི་ལམ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུར་བསྟན་པའོ། མཚོགས་ལ་གཉིས། མ་གོན་ལམ་བདུད་དུ་
བསྟན་པ་དང་། སྒྲོས་བྱས་བདུད་དུ་བསྟན་པའོ། འདྲ་པོལ་གཉིས། བདུད་དོས་བཟུང་བ་དང་། བརྒ་
རུ་ཤེས་ན་གྲོལ་བའོ། འདྲ་པོལ་གཉིས་ལས། མདོར་མཚོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་སྒྲོས་བྲལ་
བཤད་པའོ། བགཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་ལྟ་བུ་ཤེས་ཤུལ་ལ་བསྟན་བྱ་བྱེད་མེད་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་བསྐྱོམ་ཀུན་
ཀྱང་མཁན་མེད་པ། ཤུགས་བྱུང་སྟོང་རང་གི་བཟླ་བ་ཟིན་ན། སྟོང་པ་ཟིན་ན་སྟོང་པ་རང་གི་རོལ་པ་ཡིན་པ་
ཉམས་ཉམས་སུ་སྟོང་སྟོལ་ས་འདས་པའོ། སྒྲོས་བྱས་བདུད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་དང་མཚོགས་ཀྱི་
གསུམ་བཅས་འབྲས་བུའི་བདུད་དང་། རང་ཡིན་པར་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་རྟོགས་ན་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པའོ། །
སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་བདུད་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། འདི་ལ་གསུམ། བདུད་
ཐོག་ས་བཅས་ཀྱི་བདུད་སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་འདུས་པ་དང་། ཐོག་ས་མེད་ཀྱི་བདུད་སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་འདུས་པ་དང་།
དག་འཁྱོད་ཀྱི་བདུད་སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་འདུས་པ་དང་གསུམ་མོ། ཐོག་མ་ལ་གཉིས། ལྷ་བས་མ་ཟིན་དངོས་པོའི་
ཡུལ་ན་དངོས་པོ་བདུད་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྩ་དངོས་སོ་བྲལ་དུ་ཤེས་ན་ཀུན་གྲོལ་དུ་བསྟན་པའོ། བགཉིས་པ་ལ་
ལྷ། རྩ་བ་སྐྱེས་ཀྱི་ལས་བྱུང་པའི་བདུད་ཐོག་ས་མེད་ལྷ་དོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱེས་ཀྱི་ཞེས་རང་གྲོལ་ན་
རིགས་ཕྱག་ལས་ཐར་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྟོགས་པ་དང་། དཔེའི་སྟོན་ཡང་ནས་ཡང་མེད་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་མ་
བཅད་ན་འཆིང་བ་དང་། སྐྱེས་ཀྱི་ཞེས་ཆོད་ན་སངས་རྒྱས་པའོ། བགས་པ་ལ་གཉིས་ཐུན་མོང་དང་།

བཤད་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །མདོ་སྡེ་དང་རྒྱུད་
 སྡེའི་དགོངས་པ་གཉིས་ལས། ཀུན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལ་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ས་
 པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་ལེགས་པར་སྒྱུར་ས་ཤིང་ལུང་དང་རིགས་པའི་སློན་སྒྲིལ་པའི་མཐའ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བར་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རང་དུ་འཛོལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བདེན་སྒྲུལ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་
 དང་། གཉིས་ཀ་ལ་སོགས་འདོན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཙོ་བོ་གྱི་
 གདམས་ངག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས། ཅི་ལྟར་བྱུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གདམས་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་
 ནི་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་གསུམ་དང་མ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
 གདམས་པ་ནི། གསུམ་ལས། བདེ་གཤེགས་བཀའ་མ་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་དང་། བྱིན་རྒྱབས་དབང་
 བསྐྱར་གྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་དང་། ལུང་བསྟན་གྱི་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་མ་
 ཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཉམས་སུ་བྱེད་པའི་ཡི་གེར་བཀོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བཞི་ལས། བྱི་བཀའ་ཆོམས་ནི་
 བརྒྱུས་སུ་བཤད་པ་དང་། རང་རོ་སྤྱོད་ལེ་ལག་ཏུ་གདབ་པ་དང་། དོན་གནད་ཐེམ་ཁོང་ཁོལ་དུ་བསྟན་པ་དང་།
 གསང་བ་བརྟེན་ཆོས་ལ་བརྟེན་བསྐྱར་བའོ། །དེ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཀའ་ཆོམས་ཆེན་མོ་འདི་ལ་གསུམ་
 ལས། གྲུང་དང་། གཞུང་དང་། མཐུག་གོ། དང་པོ་ནི་གསུམ་ལས། ཆོག་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱག་
 འཛུགས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་སྒྲིལ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིལ་ནས། དོན་སྒྲིལ་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་
 སྒྲིལ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ། སྒྲིལ་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ནི་བའི་བདག་
 ཉིད་ཅན་ནི། བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ལ། སོ་སེའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམས་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྤྱི་བ་གཡོགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཛུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བས་མ་བརྟེན་མེད་ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །མ་སྤྱོད་མི་འགག་ནམ་མཁའི་རོ་བོ་ཉིད། །སོ་སོར་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཛུགས་ལོ། །ཞེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་
 ཀྱི་བཀའ་ཆོམས་ཞེས་པས། མཆོན་ཐོག་མར་སྒྲིལ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འགའ་ལ་པན་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་ཆོག་རྒྱུད་པ་ལཱས། བཤད་པར་དམ་བཅའ་ཞིང་། མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་
 བ་བདེན་མེད་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཀུན་
 གཞི་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཉིད་འབྱུང་དང་སུམ་འབྱུང་དུ་རྟོག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བདེན་
 པར་རིག་པ་ལས་ཞན་ཅིང་ཆགས་པས། དོན་བདེན་མེད་ལ་སྤྱི་བ་པའི་བདུན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
 སེམས་ཡེ་ནས་སྤོང་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་

བྱད་པར་མེད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱུ་གཞན་དུ་མི་བཅུལ་
 བའི་འདུ་ཤེས་རབ་ཏུ་བསྐྱེལ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། ཐོག་མ་ནི་སེམས་རང་རིག་རང་གསལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ།
 སྐྱེ་བ་བྱེད་ཀྱི་བདུན་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མ་བཅས་དང་། ཐོག་མ་མེད་དང་། དག་འབྱོར་དང་།
 སྐྱེམས་བྱེད་དེ། བཞི་པོ་ཡང་རྩ་བ་སྐྱེམས་བྱེད་ལས་བྱུང་ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་པར་བཤད་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་
 ལས། སྐྱེས་བྱུ་ལས་དང་པོ་རྣམས་ལ་བདུན་བཞི་བྱེད་གཞུང་བསྟན་ནས་ཉམས་སུ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་
 དཔེ་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་དུ་སྦྱད་པ་དང་། གསུམ་པ་དཔེ་དང་བྲལ་བའི་ཉམས་ལེན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
 དག་གྲང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཐོག་མ་ལ་བཞི་ལས། ཐོག་མ་བཅས་ཀྱི་བདུན་འདི་ལ་གཉིས་
 ལས། བདུན་རང་ལས་བྱུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐོག་མ་བཅས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་བཞི་སྟེ།
 གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམས་དང་། དག་ག་བསྐྱབ་དང་བཅས་པས་འཁོར་བར་བཅིངས་
 ཞེས་སོ། །དེའི་ངོ་བོ་སྟོང་པར་གཏན་ལ་འབབ་པ་ནི། གཟུགས་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅུ་དྲུག་
 གིས་བསྟན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྦྱང་བ་བྱུང་བའི་ཆོན། དེའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་པས་བརྟག་
 བ་ཡང་བྱུང་ལ། ལུང་ལས་གྲང་། གཟུགས་སྟོང་པའི་ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པས། དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་
 དུ་བསྐྱེལ་ས་པས། དངོས་པོར་རྟག་འཛིན་སྤངས་ཏེ། སྟོང་ཡང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པས། ཆད་པའི་ཐ་སྟོད་
 དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་མེད་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྦྱང་བ་ཅམ་དག་གཞུང་མ་བཏུབ་གྲང་། སྦྱང་བ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེལ་ས་པ་ནི་ལམ་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
 ཏེ། འཕགས་པ་ལས། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཆོར་བ་དང་།
 འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་རྟོགས་རང་འགག་སུ་བཏང་ཞིང་བསྐྱེལ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐོག་མ་
 མེད་ཀྱི་བདུན་ཡིན་ཡང་། འབྲུལ་པའི་སྒོས་ཞེན་པས་ཨ་འཐས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཐོག་མ་བཅས་ཡིན་པས་འདི་དག་
 གྲང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྐྱར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ཐོག་མེད་ཀྱི་བདུན་ལ་གཉིས་ལས།
 བྱུང་ཆོར་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐོག་མ་མེད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་དགུ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་བྱུང་
 བའི། བྱུང་ཆོར་བཟང་རན་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གྲང་རྟོགས་ན་རང་གྲོལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི།
 ཆོས་དབྱིངས་སྟོང་ཆེན་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཅུ་སྟེ། སེམས་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྩ་བས་ལྟ་
 བྱ་རྣམས་གྲང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དག་ག་བསྐྱབ་མེད་པར་རང་རིག་རང་གསལ་ཀྱི་ངང་ལ་མཉམ་པར་

བཞག་པས་གོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་འོ། །དགའ་བློད་ཀྱི་བདུད་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི།
 དགའ་བློད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཀྱང་པ་གསུམ་སྟེ། ཟུན་མོང་དང་མཆོག་གི་བདུད་གཉིས། རང་རིག་
 འབྱུལ་པ་ལས་བྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཟུན་མོང་དང་། མཆོག་གོ། །དང་
 རོ་ལ་གཉིས་ལས། ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ན་ལམ་བདུད་ཡིན་པ་ནི། གཉན་སར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཚིག་ཀྱང་པ་
 བརྒྱད་དེ། དེ་ཡང་སྒྲ་མའི་གདམས་ངག་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་ནས། རྒྱུན་ཤུལ་ལམ་དུ་སློང་བ་ལས། སྒྲོམ་
 སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་ཡང་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་གོགས་སྲུ་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་བདུད་དུ་
 བསྟན་པ་འོ། །ཁྱི་ལམ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཀྱང་པ་བཅུ་གཅིག་གིས།
 གོང་གི་བདུད་དེའི་སྒྲིན་སེལ་ཞིང་། གཉན་པོ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟུན་མོང་གི་ཡོན་
 ཏན་ཤུལ་གང་ལ་ཡང་། ཡུལ་སེམས་གཉིས་མེད་དུ་བཞིག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོས་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱ་སྟེ། མི་
 ལམ་དང་། བཞེན་བཟང་གི་སྒྲིམ་པ་རྒྱས་བཀའ་བ་ལྟར། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱང་།
 རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམས་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་བཞེན་དུ་སྟུག་བསྟུལ་
 གྱི་རྣམ་པ་ཇི་སྟེད་པའང་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཤེས་ནས་ཀྱང་ཐད་ཀར་བཅད་པར་བྱའོ། །འདི་ཡན་ཆོད་ནི།
 ཆོགས་ལམ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བོགས་འདོན་གྱི་གདམས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །མཆོག་
 ལ་གཉིས། མ་གོན་ལམ་བདུད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲོས་བྱས་བདུད་དུ་བསྟན་པ་འོ། །ཐོག་མ་ལ་གཉིས་
 ལས། བདུད་དོས་བཟུང་བ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཚིག་ཀྱང་པ་གཉིས་དང་། རྒྱས་
 པར་བཤད་པ་ནི། ཚིག་ཀྱང་པ་བྱུག་སྟེ། དེ་ཡང་མཆོག་ཅེས་པས། སྒྲོས་བྲལ་དུ་བསྟོན་བ་དང་། མཉམ་
 ཉིད་དུ་བསྒྲིམ་པ་དང་། རྟོག་མེད་དུ་སྒྱུད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་གྱིང་ཆ་དང་བཅས་པར་འཛིན་པ་ནི། ཡུལ་
 སེམས་གཉིས་མེད་དུ་མ་ཤེས་པར། བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བརྟུ་ཤེས་ན་གོལ་བ་ལེ་བཞི་ལས། རང་ཤར་ལ་བལྟ་བུ་ལྟ་
 བྱེད་མེད་པ་ནི། ལྟ་བསྟོམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཀྱང་པ་བྱུག་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣོན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་འགའ་ཞིག་ལ། ལྟ་བསྟོམ་པའི་བྱེད་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡིད་ལ་བྱར་
 མེད་པ་ཡིད་པས། ཨ་འཐས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡང་སྤང་ཞིང་། མ་འགགས་པའི་རྩལ་སྤང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྒྱས་བཏབ་
 པ་ནི་གཅོད་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དུ་ཡང་། རྒྱས་པ་ལས། གཞུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཅེས་པ་ནས་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསྟོམ་པ་སྟོམ་
 མཁན་མེད་པ་ནི། ཀུན་ཀྱང་རང་བྱུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་ཀྱང་པ་བཅུ་སྟེ། གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཀུན་ཀྱང་རང་སེམས་ཡིན་པས། གཉན་པོ་རྩོལ་བཅས་ཀྱིས་བསྟོམ་དུ་མེད་ལ། ལྟར་དེ་ལྟར་ནི་ལ་སོགས་པ་

བསམ་གཏན་གྱི་བྱེད་པ་ཀྱང་། རྩ་དང་མར་ལ་སོགས་པའི་དཔེས། བསྐྱོམ་བྱ་བསྐྱོམ་བྱེད་གཉིས་མེད་དུ་བསྟན་
 པའོ། །གསུམ་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་ལྟ་བུ་བས་ཟིན་ན། སྟོན་པ་རང་གི་རོལ་པ་ནི། རང་སྟོན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཆོག་ཀྱང་པ་བྱུག་གིས། བདེན་མེད་གྱི་དོན་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་པའི་སྟོན་པས་སྟུང་དུ་མེད་ཅིང་། ཉམས་གྱི་
 སྤང་བ་ཨ་འཐས་གྱི་གཉེན་པོས་བབྱུང་དུ་མེད་དེ། རང་གྲོལ་དུ་མ་གོན་འཆིང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉེན་པོ་བཅུག་
 ཀྱང་རང་གྲོལ་དུ་གྱུར་ན་ནི། གང་ཡང་བཀག་པ་མེད་མོད་གྱིས། །འོན་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་མི་བྱ་སྟེ།
 འདིའི་བཞེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ། གཉེན་པོ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ཐང་ཀར་བཅད་ཅིང་།
 གཅོད་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྒྱས་འདེབས་པ་ནི། སྟོན་པའི་མཆོག་གྱུར་གསུངས་པའོ། །བཞི་པ་
 ཉམས་སྦྱོང་སྒོ་ལས་འདས་པ་ནི། ཉམས་སུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅུ་ཡིས། ལམ་གྱི་གོལ་ས་
 གཅོད་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། བདུད་གྱི་རྩ་བ་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས། དམིགས་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི།
 ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་གང་ཞེན། བསྐྱོམ་བྱ་བསྐྱོམ་བྱེད་དང་བྲལ་བ།
 འཛིན་པ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། སྤང་སེམས་འཛིན་མེད་དུ་བཞག་པ་ལས། ཉམས་གྱི་བྱེ་
 བྲག་མཐའ་དག་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་བཤེས་ཅིང་། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡང་། ཡུལ། ཡུལ་ཅན་
 དུ་བསྐྱོམས་ན་དེ་ཉིད་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྤྲད་ཅིག་ལ། བདུད་ཐམས་ཅད་རང་སར་
 གྲོལ་བར་འགྱུ་བས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྤྲུལ་མ་ཆོག་ལ་རག་ལུས་པའོ། །ཅེས་སོ། །སྒོམ་བྱས་བདུད་དུ་
 བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདོད་པ་དང་བཅས་པས་འབྲས་བུའི་བདུད་ནི། མཆོག་གི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོག་ཀྱང་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཤོད་རྟགས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་འདོད་པ་དང་།
 འཛིན་པ་རྣམས་ནི་བདུད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རང་ཡིན་ན་བསྐྱབ་དུ་མེད་པ་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། གོང་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་དོགས་དང་བཅས་པ་ལས་
 གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྟོགས་ན་སྐྱུ་གསུམ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་
 བསྐྱབ་དུ་མེད་དེ། སྒོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱན་སེམས་ལ་གནས་ཞེས་གསུངས། ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་
 སེམས་ཉིད་དེས། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉིད་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་ན། བསྐྱལ་པ་ལ་
 སོགས་པར་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་མེད་པར། ཆོས་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་མཐའ་དག་བཅད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་བསྐྱབ་དུ་མེད་ཅེས་སོ། །སྟེམས་བྱེད་
 གྱི་བདུད་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། བདུད་ལ་བཞི་རུ་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ནི་གོ་
 སྟའོ། །རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས། ཐོགས་བཅས་གྱི་བདུད་སྟེམས་བྱེད་དུ་འདུས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་
 སྟེམས་བྱེད་དུ་འདུས་པ་དང་། དག་འཁོད་སྟེམས་བྱེད་དུ་འདུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལྟ་བུ་བས་

མ་ཟིན་པའི་དངོས་པོ་བདུད་དུ་བསྟན་པ་ནི། དངོས་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ནི། དབང་ཤེས་
 འབྱུང་པས་བཟུང་བ་དཀར་དམར། ཡུལ། ཡུལ་ཅན་དུ་ཞེན་པས། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་བདུད་དུ་གྱུར་ཞེས་
 པའོ། །ཙུའ་དུ་ཤེས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡུལ་གྱི་ཞེན་པ་ལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་པ་བཅོམ་སྟེ། གོང་དུ་བརྗོད་
 པའི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅི་སྟེད་པ་སྟེམས་བྱེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོག་ཟུང་ཡུལ་རགས་པ་འཛིན་
 མེད་དུ་རྟོགས་ལ། སྟེམས་བྱེད་དེ་བཅད་པས་བདུད་བཞི་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནང་གི་མེ་བསའ་པས་ཅིག་
 གསེབ་ཀྱི་དུ་བ་རང་ཞི་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་འགོག་པ་འམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞི་བ་ལྟར། ཡུལ་སྣང་ཙམ་བཀག་པ་
 མ་ཡིན་གྱིས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྣང་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམ་
 མཁའི་འཇའ་ལྟར། སྣང་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཨ་ཅང་ཆེས་
 ཀྱིས། སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་རིག་གི་སྒྲོན་པ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཤེས་
 སྟེང་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ་ཞེས་པ་བཤད་ཅིང་། དཔེར་ན་སྟུ་མའི་མཁན་པོ་
 སྟུ་མ་ལ་ཆགས་སེམས་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱི་ནང་དུ་སྟེམས་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་བཞི་བདེན་མེད་
 དུ་རྟོགས་པ་ལས། གཉིས་འཛིན་གྱི་སྟོས་བཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་དང་འཛིན་པ་ཙུའ་དུ་
 རྟོགས་པས། གཟུགས་སོགས་རང་སར་གྲོལ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་གྱིས། དེས་ན་
 གཉིས་འཛིན་མེད་པའི་རང་དུ་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །ཐོག་མེད་སྟེམས་བྱེད་དུ་འདུས་པ་ལ་ལྷ་ལས། ཙུའ་
 སྟེམས་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ལྷ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། ཐོགས་མེད་ཞེས་པ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་
 དུག་ལྷ་ལ་སོགས་རེ་དོགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་སྟེམས་བྱེད་ཀྱི་བདུད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པོ་སྟེམས་བྱེད་
 ལས་གྲོལ་ན་རིགས་དུག་ལས་ཐར་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྟོགས་པ་ནི། ཞེ་སྣང་རང་སར་གྲོལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཆོག་རྒྱུ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་བཅས་སྟེམས་བྱེད་དུ་འདུས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། རྣམ་
 རྟོག་གཞི་མེད་དུ་ཤེས་པས། ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་རང་སར་གྲོལ་ཞིང་། རིགས་དུག་གི་སྟུག་བསྟུལ་རང་སར་
 དག་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད། ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་
 སྣང་གི་རྒྱ་བྱས་ནས་དཔྱུལ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བ་དང་། སྟེམས་བྱེད་ཡིན་པས། དེ་གཞི་མེད་དུ་
 རྟོགས་པ་ལ་བརྟན་ནས། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོག་བོ། །དེ་བཞིན་དུ། འདོད་ཆགས་དང་། ཡི་
 དུགས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དང་། གཏི་མུག་དང་། དུད་འགོ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་གསུམ་དང་། སྤག་དོག་དང་། ལྷ་མི་བྱ་བ་སྤྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་མ་
 ཡིན། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྟེ། གོང་མ་ལྟར་སྟུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟེམས་བྱེད་རང་སར་གྲོལ་
 བས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དཔའི་སྒྲོན་པ་ཉམས་ང་མེད་པ་ནི། དེ་

ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས། གདམས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྟོག་ཐམས་
 ཅད་བདུད་ཡིན་པས། དེ་གཅོད་པར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་གངས་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་སང་གོ་བཞིན་དུ། ལུས་
 པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པར། སྒྲིམས་བྱེད་བཞིག་ཅིང་བདེན་མེད་གྱི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། བྱིན་གྱི་
 བར་ཆད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་ལ། གཤམ་ཏེ་བྱུང་ཡང་ངེས་པར་རྩལ་སྦྱོངས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཆོའཕྱུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བློ་རྟོག་དེ་བཅད་ནས་བསྒྲོམ་མཁའ་ཞེན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། གང་ཤར་བདེན་
 མེད་དུ་བཅད་པས། ཐེག་དམན་ལ་སོགས་པ་བློ་གྲིས་མཉན་པར་འགྱུར་ན། བད་གདོན་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་
 གྱུར་ཅི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྩལ་དུ་གཅོད་པར་འདི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་
 རྟོགས་གྱུང་མ་བཅད་ན་འཆིང་བཞི། རྟོགས་གྱུང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་བདུན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་
 རྣམས་གྱིས། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་གྱུང་། ལྟ་སྦྱོང་བྱུང་འཇུག་ཏུ་ཉམས་སུ་མ་
 བླངས་ན། དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་དེ། དཔེར་ན་མཚོན་ངར་མེད་པ་དང་འབྲེལ། ལྟ་སྦྱོང་
 བྱུང་འཇུག་ཏུ་ཉམས་སུ་བླངས་པས། བདུད་རྣམས་འཛོམས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲིམ་བུ་དཔའ་བོ་སྒྲུ་རྩལ་ཤེས་
 པས་དབྱ་དཔུང་འཛོམས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྦྱད་པ་ལས། དཔེར་ན་སྒྲིམ་བུ་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྷན་
 ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བར་སོང་ཞིང་ཕྱིར་ཡང་བྱིས་དུ་འོང་བ་ལྟར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དཔེ་དང་།
 དེ་བཞིན་དེ་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྦྱིང་རྗེ་ཆེར་བསྒྱེད་
 ཅིང་། །བདུད་བཞི་དག་དང་ས་གཉིས་ལས་གྱུང་རབ་འདས་འགྱུར། ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ལོ། །ལྟ་པ་
 སྒྲིམས་བྱེད་བཅད་ནས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བཞི། ཞེས་ཏེ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་གསུམ་སྟེ།
 དེ་ཡང་འཛིན་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དེ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྦྱད་པ་
 ལས། །གང་དག་འདས་དང་གང་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་མགོན། རིགས་སྒྲགས་འདི་སྒྲ་བ་སྒྲན་
 པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་མེད་འགྱུར། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཐམས་ཅད་གྱུང་བདེན་མེད་དུ་བཞག་པར་བྱའོ། །
 དགའ་བོད་སྒྲིམས་བྱེད་དུ་འདུས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་དང་། མཚོག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
 དངོས་གྲུབ་ལ་ཆགས་ན་བདུད་ཡིན་པ་ནི་དགའ་བོད་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱོད་རྟགས་དང་།
 གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དེ་ཀྱང་བདུད་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །མ་ཆགས་ན་རྒྱན་ཡིན་པ་ནི།
 ཆགས་མེད་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དཔེན་པའི་བདག་ཉིད་ལ།
 འགག་མེད་གྱི་རྩལ་འཆར་བཞི་རྒྱན་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྦྱད་པ་ལས། རྩལ་སྦྱོང་གྱི་དཔེ་དང་། དེ་བཞིན་བྱུང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་སྦྱོང་གནས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་རྩལ་སྦྱོང་པ་རོལ་སོན་ལ་གནས་པ་མེད། །འགྲོ་བ་
 དག་ལ་བྱ་བ་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་སྟོན། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་སྦྱོབ་མེད་ཅིང་དུབ་པ་མེད། །ཅིས་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་ལ་གཉིས་ཏེ། བོད་པ་བདུད་དུ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱ་གསུམ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཏེ།
 དེ་ཡང་སྐྱ་གསུམ་རང་ཆས་སུ་གནས་པ་ལ། གཞན་དུ་རེ་དོགས་དང་བཅས་པ་ནི། བདུད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 མོ། །དེ་ཤེས་ན་སྟེམས་བྱེད་མེད་པ་ནི། འཁོར་བ་རང་གྲོལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ཀྱང་པ་བརྒྱད་དེ།
 དེ་ཡང་འཁོར་འདས་རང་སར་གྲོལ་བར་ཤེས་ཤིང་། དཔྱད་ཏེ་ག་བདེན་མེད་དུ་གོ་བ་ལས། གཉིས་པོ་གཞན་གྱི་
 བསྐྱོམ་རྒྱ་མེད་པས་སྟེམས་བྱེད་ཆོད་ཅིག་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་ཡང་བདུད་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཞིབ་པར་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པའི་བདུད་གྱི་ལེན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཚ་བ་ཡང་རྣམ་ཏེ་ག་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བཅད་ཅིང་
 བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡན་ཆོད་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་པ་མན་ཆོད་གྱི་ཉམས་ལེན་སྦྱོད་པའི་བོགས་འདོན་བསྟན་ཏོ། །
 སྦྱོར་ན་གཉིས་པ་དཔེའི་སྟོན་སྐད་ལ་དབབ་པ་ལ་ལྷ་ལས། དཔེས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་བ། བསྐྱོམ་པ།
 སྦྱོད་པ། འབྲས་བུའོ། །ཐོག་མ་ལ་གཉིས་ལས། རྒྱུད་ལ་མ་ཁེལ་ན་འཆིང་བ་ནི། དཔེ་ཡིས་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་ཆོག་ཀྱང་དུག་སྟེ། གདམས་ངག་འདི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མ་གྲོལ་བར་གཞན་དོན་མི་
 བྱ་སྟེ། བྱེད་དང་། སྟོན་སྦྱུལ་གྱི་དཔེ་བཞིན། བདག་གཞན་གྲོལ་བར་དཀའ་འཇོགས་བསྟན་ཏོ། །རང་
 གིས་ཏོགས་ན་གཞན་ལ་པན་པ་ནི། འབྲི་བཟང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་དུག་སྟེ། སྦྱོས་བུ་བདག་གིས་
 བདེན་མེད་ཏོགས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལུགས་ལས་འབྱུང་སྟེ། འབྲིའི་དཔེ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
 མེད་ཏོགས་པར་བྱའོ། །ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱུད་པ་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་སྤྱད་བསྐྱེད་
 འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱང་སྟེ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་ཏོགས་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྦྱོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་དང་།
 འགྲོ་དོན་མཆོན་ཉིད་པ་བྱེད་པ་ལ། བདག་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡང་ཤེས་ལ། །
 སེམས་ཅན་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་གཉིས་པོར་ཆོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྦྱུད་པ་ལས།
 བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀུན་
 ཤེས། །སྦྱོབ་མེད་དང་སྦྱོབ་གཉིས་ཀར་མི་ཏོགས་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྦྱོད་པ་
 ཡིན། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྷ་བ་ལ་གཉིས་ལས། བདུད་ཚ་བལ་དུ་ཏོགས་པར་བྱ་བ་
 ནི། རྒྱུང་ཆེན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་
 པ་ལ། བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཏོགས་ཤིང་། །སྟེམས་བྱེད་རང་སར་གྲོལ་བ་ལས། །བདུད་བཞི་ཚ་བལ་
 དུ་ཏོགས་ཤིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ཏོགས་ཐོབ་ནས། བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུང་ཆེན་གྱི་
 དཔེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཏོགས་ན། །སྦྱོད་པ་རྣམས་དོན་རྒྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི། །སྦྱོང་པའི་དཔེ་བཞིན་
 མོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པས་ཆོད་པ་ནི། ཚ་བལ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་བཟན་བྱུང་གི་རྣམ་

བར་རྟོག་པ་སློབ་བཤེས་མེད་དུ་ཤེས་ན། སྤང་བྱ་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་མེད་དུ་གྲོལ་བས། ལུས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཐུགས་སུ་གྲོལ་ལོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དཔེའི་སློན་ས་བསམ་
 དུ་མེད་པ་ནི། བཞག་ཐབས་ཅེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་བཅོལ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་གྱི་དོན་ལ་མཉམ་
 བར་འཛོག་པ་ལ། སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ཞིང་། བསམ་དུ་མེད་པ་ལྟ་ཁང་གི་སྒྲེར་སོ་ལྟ་བུ་དང་།
 བྱུང་ཆོར་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཉིད་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཡལ་བ་སློག་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་རྟོག་བྱུང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་
 གཡོས་པ་ཚུ་རྒྱབས་ལྟ་བུ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོལ་པའི་དབྱིངས་སུ་མ་བཅོས་ལྷག་པར་འཛོག་པའི་
 ཐབས་རྣམས་ཀྱིས། མཉམ་པར་བཞག་ཐབས་སུ་བསྟན་པའོ། །ཁ་བཅོས་ལྷག་པར་བཞག་པ་ནི། བཅོས་
 བསྐྱད་མི་བྱ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་དགུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ལས།
 གཞན་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅོས་འཛོས་པར་བྱེད་པ་བདུད་ཡིན་པས་ན། མ་བཅོས་ལྷག་པར་བཞང་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཡང་ཆོགས་བྱུག་ལྷག་པའི་དཔེ། སྒྲིས་བྱ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལྟ་བུ། སློབ་དེ་བ་ཟིན་པ་ལྟ་བུ། སྤང་ཡང་རུས་
 པ་མེད་པ་བྱ་ཆུང་གིས་མ་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུར་བཞག་པར་བྱའོ། །ཅེས་པའོ། །བར་རྟོག་བཤེས་མེད་དུ་ཤེས་
 པས་ཟུང་ན་ལས་འདར་བ་ནི། རིག་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཅུ་ག་ ཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་རང་རིག་
 གཟུང་འཛོལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པ་འདི་ཉིད་གཉན་ས་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ཆོད་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཉན་ས་རྣམས་
 གྱང་ཆོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་ལས་དང་པོ་བཅུང་བཤེས་ཆ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་། གཟན་སྐྱུར་ལ་
 སོགས་པས་མ་ཆགས་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ངང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
 བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མི་འདུག་པ། སློན་པ་ལྟོས་འགྲངས་པའི་དཔེ་བཞིན་བཞག་པས། དུན་པ་མ་འཛོགས་
 ཤིང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ནས། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་སྟེ། དེའི་དོན་བྱ་བཅོལ་མེད་པར་
 ཤེས་པར་གྱིས་ཅིག་པའོ། །དེ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས། བསམ་དུ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱུར་མེད་པ་ཤེས་རབ་
 གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཅེས་པ་དང་། གཟུགས་ནི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་གཟུགས་ལ་ཤེས་རབ་མེད། རྣམ་ཤེས་ལ་
 སོགས་ཆོར་དང་སེམས་དཔལ་འདི་དག་ནི། ཤེས་རབ་མ་ཡིན་འདི་དག་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་མེད། འདི་ནི་
 རམ་མཁའའི་ཁམས་དང་མཚུངས་ཏེ་ཐ་དད་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་སྟོད་པ་ལ་གཉིས་ལས།
 ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བརྟུལ་ཤུགས་ནི། སྟོད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲིས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟོད་པ་རྒྱབས་ཅན་སྟོན་པ་དང་། ལམ་
 རྣམ་རྟོག་གཅོད་པའི་སྟོད་པ་གཉིས་ལས། གང་ལྟར་ཡང་སྟོད་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་ནི། བརྟུལ་ཤུགས་ཆེ་
 ཡང་རྟུང་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། ཁྱོབ་པའི་འབག་ལྟ་བུ། སྟོད་པ་ལ་འཛོལ་ཆགས་མེད་པ་ཚུ་ལ་ཉ་འཕྱོ་བ་ལྟ་
 བུ་དང་། ཉོན་མོངས་རྗེས་མེད་པ་རྒྱང་རི་རྩིབས་འགྲིམ་པ་ལྟ་བུར་སྟུང་པས། བརྟུལ་ཤུགས་གྱི་བར་ཆད་

འདུལ་ཞིང་། ཞེ་འདོད་མེད་པས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྤྱད་པ་ལས།
 དེའི་ཆོ་ན་བདུད་ནི་ཟུག་དུ་ལྷན་པར་འགྱུར། །མྱ་ངན་ཉམ་ཐག་སྤྱག་བསྐལ་ཡིད་མི་བདེ་ཉམས་རྒྱུང་། །ཇི་ལྟར་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ཡིད་རྒྱུར་གྱུར་ཞེས། །འཛིགས་པ་བསྟན་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྐར་མདའ་
 གཏོང་། །གང་ཆོ་མཁས་པ་དེ་དག་བསམ་པ་བྱན་ལྷན་ཞིང་། །ཉིན་མཚན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་མཆོག་དོན་
 བཏུ། །དེ་ཆོ་ལུས་སེམས་དག་ནི་མཁའ་འགྲོའི་བྱ་ལྟར་རྒྱ། །ཞག་པོའི་རྩ་ལག་རྣམས་གྱིས་གྲགས་རྟེན་ག་ལ་
 འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །སྤྱོད་པ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི། རང་གིས་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཆོག་རྒྱུ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བདག་མེད་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་
 གྱུར་། །སྟེམས་བྱེད་བར་ཆད་མེད་པར་རང་བྱུང་དུ་སྤྱོད་དགོས་པ་ཅིག་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་དང་བཅས་པས་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཛིན་བཅས་གྱིས་བརྟགས་པས་འབྲུལ་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་དེ། མི་ལམ་དུ་སྤྱག་བསྐལ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཡང་། རང་གི་འབྲུལ་རྟོག་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གིས་མཛོད་ཞེན་བཏུས་
 པའོ། །དེ་ན་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་འཛིན་པ་ཡིན་པས། རང་སྤྱང་རང་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཟུང་འཛིན་གྱིས་ཨ་འཐས་སུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན། ཡུལ་སྤྱང་འབྲེལ་
 མེད་གྱིས་གཞོད་པར་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་དུག་སྤྱུལ་བོད་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་འབྲས་བུ་ལ་
 གཉིས་ལས། དོན་རྟོགས་པས་འབྲས་བུ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་དགུ་སྟེ།
 དེ་ཡང་བདག་མེད་མཛོད་གྱུར་དུ་མཐོང་ཞིང་། སྟེམས་བྱེད་རང་སར་གྲོལ་བ་ལས། དོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 སངས་རྒྱུ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་ཆོས་ཉིད་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
 སེམས་ནི་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཅེས་པ་དང་། སེམས་མེད་པ་
 ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཅེས་འཕགས་པ་ལས་བཤད་པས། སེམས་བདེན་མེད་རང་
 བཞིན་འོད་གསལ་བ། དེ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱུ་སུ་གྲུབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གྱིས་དབེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱུ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་མར་བཟང་པོ་མཐོང་བེན་གྱིས་སྐྱེས་བུ་ལ།
 མར་ཞེས་བཞེད་པས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཕྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་སློའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་བཞིན།
 བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཛོད་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ། སྤྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་མཛོད་པ་དང་ཕྱིན་ལས་གཞན་ནས་
 བཅོལ་དུ་མེད་པའོ། །བདག་སངས་རྒྱུ་སུ་དེས་པ་ནི། སྟེམས་གྲོལ་ལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་སྟེ། དེ་
 ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་པས་བདུད་བཞི་དང་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ལས་རྒྱུལ་ཞིང་རང་ཞི་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡན་ཆོད་གྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པའི་སོགས་འདོན་དང་བཅས་པ་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་དཔེ་དང་བྲལ་བ་ལ་ལྷ་ལས། དེ་ག་པ་འབྲུལ་པ་ནི། མ་དེ་ག་པ་ཡེ་ཤེས། མ་

བྱས་པ་གཞི། མི་བྱེད་པ་ལམ། མ་གྲུབ་པ་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་འབྲུལ་པ་
 རི། རིག་མེད་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་གཟུང་ཡུལ་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ།
 སྒྲིབ་བ་ཙམ་ལ་ངེས་པར་ཞེན་པའི་སྒོས། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་བརྟགས་པས། གཟུང་
 འཛིན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འབྲུལ་པའོ་ཞེས་པའོ། །བྲུབ་མཐའ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འབྲུལ་པ་ནི། དབྱེར་མེད་ཅིག་ལ་ཞེས་པ་
 ལ་སོགས་ཚིག་རྒྱུད་ཉི་ལུ་ཙུག་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་དུ་མེད་ཀྱང་། རིག་མ་རིག་ལ་
 བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱུས་དང་སེམས་ཙན་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་མ་རིག་པ་འབྲུལ་པ་ནི། རྩ་
 དང་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཅེས་པས། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་རིག་པས་རྒྱུན་བྱས་ཤིང་། སེམས་ཙན་དུ་
 འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གིས་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་དང་། འོག་པར་རྟོག་པའི་ཕྱི་རོལ་
 བ། ལྟ་བུ་འོག་པ་དཔག་མེད་ལས་ཀྱང་། མདོར་བསྡུས་པས་ཆད་པ་བ། སྤྱི་ཕྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་མེད་ཅིང་།
 ཕྱི་མའང་མེད་པར་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུལ་ལ། བདག་རྟག་པ་དང་གཅིག་བྱ་རང་དབང་ཙན། འབྲུར་མེད་
 ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་པས་གཟུང་བ་དུལ་ཕྱན་དང་། འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དོན་དམ་
 དུ་འདོད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གཟུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིན་པ་དོན་དམ་དུ་སྒྲ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་མེད་གྱི་རང་རིག་དོན་དམ་དུ་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམས་བདེན་པས་དཀར་དམར་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམ་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་འདོད་ཅིང་། རྣམ་བརྟན་པས་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་རྟོག་
 ཡང་། རྣམ་མེད་གྱི་ཤེས་པ་བདེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུལ་པ་སྒྲ་མཐུག་ལས་རྣམ་རྟོག་གི་བྱ་བ་ལས་མ་
 འདས་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་པ་སྒྲིབ་པའི་མཐའ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་
 འབྲས་བུ་དང་། གསང་སྤགས་གྱི་པ་རྒྱུད་ཙུག་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་སྤྱོད་བདེ་གསལ་སྐྱེས་པ་བདེ་ཆེན་དུ་
 འདོད་པ་དང་། མ་རྒྱུད་པ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་མཐར་
 ཐུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྟོ་འདས་སུ་འདོད་པ་དང་། རྗེས་ཆེན་པ་ཁ་ཅིག་ཀུན་རྗེ་གྱི་བདེན་པའང་
 ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའི་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བདག་མེད་
 གྱི་དོན་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་མཐའི་འཛིན་པ་དང་བཙས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཏི་ལོ་
 པས། སྤགས་སུ་སྒྲ་དང་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དང་། །འདུལ་བ་མདོ་སྤེལ་པ་ལ་སོགས་པ། །རང་རང་
 གཞུང་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིས་ནི། །འོད་གསལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེ་འདོད་བྱུང་བས་འོད་
 གསལ་མ་མཐོང་བསྐྱབས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཡུལ། ཡུལ་ཙན་དུ་རིག་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ལ།
 ཡུལ། ཡུལ་ཙན་བདེན་མེད་དུ་གྱུར་པས། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་མ་རིགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་ལས། གཏི་ལུག་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྡུར་

བཞི། དེ་བས་རིག་མེད་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བྱུག་སྟེ། དེ་ཡང་གཉིས་དང་སྣང་བ་བར་མཚམས་མེད་པར་འོད་
 གསལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་ན། སྟེམས་བྱེད་རང་སར་གྲོལ་ཞིང་ཡུལ་སྣང་གི་འབྲུལ་པ་ཡེ་ཤེས་
 སུ་ཤར་བཞི། སངས་རྒྱས་དངོས་སེཞིས་པའོ། ཅི་ཤར་རང་བྱུང་དུ་བསྟན་པ་ནི། རིག་པ་ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་ཆོག་ཀྱང་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པས། ཡུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་
 རང་དག་ལ། མཛད་པ་དང་ཕྱིན་ལས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་བྱུང་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་
 མཛོད་དུ་གྱུར་ཆོ། ནམ་དུ་ཡང་ཨ་འཐས་སུ་སྟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་མ་བྱས་པ་གཞི་ལ་
 གཉིས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་ནི། ཡང་དག་དོན་གྱི་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཞི་སྟེ། དེ་ཡང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཉིད། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡང་ཡིན་ལ། ཡེ་ནས་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་
 པས་འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྟུང་པ་ལས། གང་དག་འདས་དང་གང་དག་
 བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཏེན་མགོན། རིགས་སྒྲགས་འདི་བསྐྱབ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བོ་སྟེ་མེད་འགྱུར། གང་དག་
 བན་དང་སྟེད་རྩེར་བཅས་པ་སྟུང་སྟོད་པ། རིགས་སྒྲགས་འདི་ལ་བསྐྱབ་ནས་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་རེག་ །
 འདུས་བྱས་བདེ་དང་འདུས་མ་བྱས་བདེ་གང་ཡིན་པ། ཁད་བ་དེ་ཀུན་འདི་ལས་བྱུང་བ་རིག་པར་བྱ། ཅེས་
 སོ། །འཛིན་པས་མི་རྟོགས་པ་ནི། མ་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཞི་སྟེ། གོང་དུ་བཛྲོད་པ་ལྟ་བུའི་
 འདུས་མ་བྱས་དེ། སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་གཞི་ཞེས་བཛྲོད་པ་ཡིན་པས། གཞན་
 གོལ་ས་ཐམས་ཅད་ཆོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བཞི་པ་མི་བྱེད་པ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། སུ་བཞི་བདེན་མེད་དུ་
 རྟོགས་པ་ནི། མ་བྱས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ཀྱང་བདུན་ཏེ། གང་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་
 བའི་སྟེས་བྱ་ནམས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་མཐའ་དག་བདེན་མེད་དུ་བཞུགས་པས།
 སྟོང་འཛིན་གྱི་སྟོང་སར་དག་པ་ནི། ཏྲག་ཆད་བདེན་མེད་དུ་གྲོལ་བས། སྟོང་པ་དང་སྟོང་རྩེ་བྱང་འཇུག་གི་
 ལམ་དུ་འགྱུར་རོ། །སྣང་བ་དང་སྣང་མེད་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པས། ཁམས་གོང་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གྱི་སྒྲིབ་པ་རང་སར་དག་ནས། བསྟོམ་ལམ་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་རྟོགས་པས་
 འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བཞི། གཟུགས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཅུ་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུགས་
 སོགས་སུང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ། ཁད་མེད་དུ་གྲོལ་བས་ཁམས་གསུམ་ལས་
 གྲོལ་ཞིང་། གང་ཡང་ཡིད་ལ་མ་བྱས་པས། སྒྲིབ་གཉིས་རང་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ལ། ས་
 ལམ་རྩོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ལམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་བའི་བྱིར་
 རོ། །འཕགས་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་འགྱུ་བྱེད་བདེན་མེད་དུ་གྲོལ་ན་དགག་མི་

དགོས་ཏེ། ཚུལ་བཤད་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ཅུང་ཟད་ཅམ་བཤད་དོ། །ལྷ་
 པ་འབྲས་བྱུ་ལ་བཞི་ལས། སྒོ་རྒྱུང་བ་ལ་བྱང་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི། མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་ལྷ་
 སྟེ། དེ་ཡང་ཡོད་མེད་དང་། སྐྱེ་འགག། །འགྲོ་འོང་། ཏྲག་ཆད་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི།
 བདེན་མེད་དེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་འབྲས་བྱུར་གསུངས་བཤད་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ།
 སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱུ་ལ་སྒྲུང་བར་ཟད་མེད་ཀྱིས། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་
 བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། དོན་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངས་པར་སྒྲུང་བདེན་དུ་གྲུབ་པ་རྩལ་
 ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། ཅི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས། ཁོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་ལྟར་
 སྒྲུང་། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུན་སྒྲ་ཚོགས་པས། །བྱུང་བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་སྒྲུང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གྲུབ་རྒྱུ་དོན་མེད་ནི། གྲུབ་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་པ་བརྒྱད་དེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་ལ། སྐྱེ་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན། །འཁོར་བའི་པ་རོལ་འདའ་བར་མི་རུས་ཏེ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སྟོ་
 ཡུལ་དུ་བྱུར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གལ་ཏེ་སྟོའམ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་ན། སྟོ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་འདོད་
 ཀྱི་ཚུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྱུད་པ་ལས། །འཇིག་རྟེན་
 མ་ཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད། །སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་ཡང་པ་མཐའ་མེད། །ཅེས་
 པ་དང་། །འདུ་ཤེས་ཚུ་རོལ་ཡིན་ཞེས་འདྲེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞུགས་སྟོང་
 བ་པ་རོལ་འགྲོ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །སྟོ་མ་གྲོལ་ན་དོན་མེད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་ཞེན་སྟོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཆོག་ཀྱང་བརྒྱད་དེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་འབྲས་བྱུ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ། ཞེན་སྟོ་དང་བྲལ་བ་ཅིག་
 དགོས་ཏེ། ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཆོས་སྟོད་པ་ནི། །འཆིང་བར་བྱེད་མཁན་ཉིན་ཡིན་ལ། །སངས་རྒྱས་ནི་
 །འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་བཅས་ཀྱི་འཇིན་པ་རྣམས་ཤིག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །འཇིན་མེད་རྟོགས་ན་སྐྱེ་
 གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། །ལུས་ལ་འཇིན་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ཀྱང་ལྷ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་
 ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས། །བདག་འཇིན་རང་སར་དག་ཅིང་། །གཟུང་ཡུལ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་
 རྒྱས་པའི་ཆོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་བྲགས་དང་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་བས། །ལམ་རྣམས་ཀྱང་
 །འཇིན་མེད་འོད་གསལ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གཞན་
 ལས་བརྩལ་དུ་མེད་དེ། སྐྱེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
 ལམ་ཀྱི་སོགས་འདོན་ལམ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་སྐྱུར་ནས་བཤད་ཐེན་ཏོ། །མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་
 དོན་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་པ་ནི། །ཨོམ་རྟོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཆོག་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་གཅིད་
 ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་བཤད་པའི་ཆོས་སུ་བསྟན་པས་གོ་སྟོན་ཏོ། །ཞན་ཏན་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲང་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་

བཞིལས། སློང་དང་བུལ་བཞི། ཉན་ཏན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་ལྟེ། དེ་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་
 དུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་མཉམ་པར་ཞོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །གདམས་པ་
 ཟུང་པར་ཅན་ནི། གཉན་ས་ལ་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་ལྟེ། དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་གཉན་ས་ལ་སོགས་
 གཅོད་པའི་དུས་སུ་འཛིགས་པ་དང་བག་ཚབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ། རབ་གྱིས་སྟོང་ཉིད། འབྲིང་གིས་ལུས་
 སེམས་དང་བུལ་བ། ཐམས་ཅད་བསྐྱར་ལ་སོགས་པས། འཛིན་མེད་དུ་སྒྱུད་པས། སྤྲུང་པར་ལ་གཅོད་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཁལ་དུ་ཁེལ་ན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱུན་སྒྲིབ་ལ་སོགས་ཚིག་སྤྲུང་བཞི་སྟེ། །དེ་
 ཡང་ཆོས་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་མ་ཁེལ་ན། །ཞི་བདེ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བར་མི་རུས་པས། །གདམས་པ་འདི་ནི་རྒྱུན་སྒྲིབ་
 ཁལ་དུ་འགོལ་བའི་གནད་ཡིན་པས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །རི་ཁྲོད་འགྲིམ་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི། གཉན་སར་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་རྒྱུ་ལྟེ། དེ་ཡང་གདམས་པ་དག་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། འདོད་ཡོན་གྱི་རོལ་
 མ་ཆགས་པར། གཉན་ས་དང་རི་ཁྲོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགྲིམ་ཤིག་དེ་དག་ཏུ་བྱིན་ནས་ཀྱང་། གདམས་པ་
 རྣམས་དཔེ་དང་ཚིག་ཏུ་བཞག་ཅིང་དོན་མ་བསྟོམས་ན། བྱིན་རྒྱལས་མི་འཇུག་ཅིག་ཚིག་བྱེད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 པས། དེ་བས་དཔེན་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ ཅེས་པའོ། །འདི་ལྟར་བཤད་པའི་གདམས་པ་རྣམས།
 ལྟ་བུ་དང་། སྟོན་པ་བྱུང་འཇུག་གི་བོགས་འདོན་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ལས་དང་པོ་པ་ནས། སློན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། ལྟ་སྟོན་བྱུང་འཇུག་ཏུ་འཁྱེར་བ་འདི་ནི་གདམས་པ་ཐབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་ཅིག་གི་
 བཞེད་པས། སློན་མེད་མན་དག་གཤེད་སྤྲུང་གིས། རྣམ་ཏྲོག་དག་ལ་ཐོག་མེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས།
 བདག་མེད་ཏྲོག་པའི་སྟོན་པ་སྤྲུང་ཚིག་སྤྲུང་ལང་འཛིན་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྱུར་བས། སྟོང་པ་
 དང་སྟོང་མེ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལོན་པ་གཅེས་སོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གདམས་པ་དག་བདུད་ཀྱི་
 གཅོད་ཡུལ་བཀའ་ཚོམས་ཆེན་མོའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། སྐྱིགས་དུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ལ། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སློང་ལྟན་པའི་རང་བྱུང་དོན་ཅེ་ཞེས་བྱ་བས་སྤྲུང་བ་ཐོགས་སོ། །